Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 738/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen varusmiesten ja reserviläisten päivärahoista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Kaisa Juuso/ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 738/2021 vp:

> Onko hallitus huomioinut varusmiesten taloudellisen ahdingon varusmiespalveluksen aikana ja
> aikooko hallitus nostaa varusmiespalvelusta suorittavien henkilöiden ja reserviläisten kertausharjoitusten päivärahoja?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koen esitetyn kysymyksen erittäin ajankohtaiseksi ja tärkeäksi. Puolustusselonteossa (2021) ja parlamentaarisen asevelvollisuuskomitean mietinnössä (2021) on asetettu tehtäviä selvittää ja kehittää asevelvollisten taloudellisia etuuksia.

Varusmiesten päivärahojen tasoa seurataan Puolustusvoimissa elinkustannusindeksillä. Vuosittain helmi-maaliskuussa ilmestyvää edellisen vuoden joulukuun indeksilukua verrataan sitä edeltävän vuoden joulukuun indeksilukuun. Jos indeksilukujen vertailu osoittaa päivärahojen korotusmahdollisuuden, asia viedään Puolustusvoimien toiminnan ja talouden suunnittelun aikataulussa määrärahatarpeena seuraavan vuoden talousarvioesitykseen ja Pääesikunnassa tehdään esitys indeksikorotuksesta puolustusministeriölle. Päivärahojen korotuksesta päättää puolustusministeriö.

Päivärahojen elinkustannuksia vastaavan tason seurannassa käytettävä elinkustannusindeksi on otettu käyttöön joukko-osastojen varusmiestoimikuntien aloitteesta. Vuoden 2021 aikana tapahtunut elinkustannusindeksin kehitys mahdollistaa indeksikorotuksen varusmiesten päivärahoihin ja samalla reserviläispäivärahaan toiminnan ja resurssien suunnittelun aikataulussa 1.1.2023 alkaen.

Varusmiesten toimeentulon turvaamiseksi COVID-19-pandemian aikana varusmiehille maksetaan, puolustusministeriön päättämän asetuksen väliaikaisen muuttamisen perusteella, toistaiseksi normaalin päivärahan lisäksi ruokarahaa 13,50 euroa/päivä. Ruokarahaa maksetaan varusmiehille päivärahan lisäksi vapaajaksojen ajalta (VMP, vapaa muusta palveluksesta), jolloin heillä ei ole

mahdollisuutta varuskuntaruokailuun. Viikonloppuisin voimassa ovat normaalit viikonloppuvapaat, jolloin erillistä ruokarahaa ei makseta. Tämä ruokarahan väliaikainen maksaminen osoittaa hyvää reagointia poikkeavaan tilanteeseen puolustushallinnon osalta.

Puolustusselonteossa (2021) todetaan, että varusmiespalveluksessa oleville asevelvollisille sekä vapaaehtoista asepalvelusta suorittaville naisille maksettavien päivärahojen tasoja korotetaan ja muita palveluksenaikaisia taloudellisia etuuksia kehitetään selontekokaudella. Lisäksi parlamentaarisen asevelvollisuuskomitean mietinnössä (2021) muistutetaan, että yhteistyö asevelvollisten etuuksien arvioinnissa ja kehittämisessä on välttämätöntä Puolustusvoimien, puolustusministeriön, Kelan, Valtiokonttorin, sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön välillä. Varusmiesten ja reserviläisten sosiaalistaloudellisen aseman kehittäminen pidemmällä aikavälillä ei siten ole yksin puolustushallinnon tehtävä.

Puolustusministeriö tulee asettamaan poikkihallinnollisen työryhmän varusmiesten ja reserviläisten sosiaalistaloudellisen aseman kehittämiselle. Työryhmässä tarkastellaan myös erilaisia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja asevelvollisille sekä vapaaehtoista asepalvelusta suorittaville naisille maksettavien päivärahojen sekä muiden korvausten tasoista ja niiden kustannuksista. Mahdollisten lisärahoitusresurssien turvaamisessa tarvitsemme yhteistä tahtotilaa niiden saamiseksi.

Helsingissä 27.1.2022

Puolustusministeri Antti Kaikkonen